

COTA DE LAPTE

prezent si perspective

Conferinta Internationala in Industria Laptelui

Poiana Brasov, 10 Aprilie 2008

LUCIAN ELISEI

Cuprins

- ▶ 1. Necesitatea introducerii cotei de lapte, implementarea si impactul introducerii sistemului
- ▶ 2. Pretul unui kg de cota in diferite state membre
- ▶ 3. Perspectivele sistemului cotei de lapte.
- ▶ 4. Cota de lapte in Romania
 - ✓ Administrarea sistemului cotei de lapte
 - ✓ Tranzactii
 - ✓ Distributia pe regiuni
 - ✓ Solicitari de cota 2008-2009
- ▶ 5. Concluzii

Necesitatea introducerii cotei de lapte

- ▶ Surplusuri mari de produse lactate:
 - Cantitati de unt, de peste 1 milion de tone;
 - Lapte praf degresat, de peste 1 milion de tone.
- ▶ Cheltuieli bugetare mari:
 - Mai mult de 6 miliarde EURO;
 - Mai mult de 40 % din cheltuielile agricole ale UE;
 - Mai mult de 20 % din cheltuielile totale ale UE.
- ▶ Mari probleme ale comertului international:
 - Distorsiuni ale veniturilor UE din exporturi;
- ▶ **Optiune alternativa – reducerea pretului cu peste 30 %**

Implementarea sistemului cotei de lapte in UE

- ▶ Implementare incepand cu anul 1984:
 - Bazata pe nivelul livrarilor 1981 + 1 %;
 - Implementata pentru perioada 1984-1992.
- ▶ Cota a fost modificata in 1986 si in anii ce au urmat:
 - Reduceri, scheme de cumparare si retragerea in total a 13 % din nivelul cotei initiale, raportat la nivelul livrarilor al anului 1981;
 - Implementarea continutului de grasime a laptelui;
 - Cresterea la 115 % a supra-taxei.
- ▶ Decizii de a prelungi sistemul in 1992, 1999 si 2003:
 - In 2003 s-a prelungit termenul pana la 31 martie 2015
 - Cresteri ale cotelor tarilor UE in ultimii ani

Impactul in timp introducerii sistemului cotei

- ▶ Eliminarea aproape completa a stocurilor excedentare
- ▶ Preturi interne crescute pentru fermierii din UE
- ▶ Reducerea semnificativa a cheltuielilor UE pentru lapte
- ▶ Scaderea numarului fermelor cu 72%
- ▶ Scaderea numarului vacilor de lapte cu 40-45%
- ▶ A crescut marimea medie a fermelor
- ▶ Pretul laptelui a urmat: o crestere dupa anii 1990; o scadere dupa 2001 si din nou o crestere din 2007.

Pretul unui kg de cota in diferite state membre

Tara	Pretul pietei 2007	Pretul de administrare	Evolutia incepand cu anul trecut
Olanda	70-80 centi		In descrestere
Letonia	43-72 centi		In crestere
Danemarca	62 centi		In crestere
Austria	50-70 centi		Stabil
Polonia	7-34 centi		In crestere
Germania	23-42 centi		Stabil
Belgia		25-37 centi	In descrestere
Irlanda	10-28 centi	12 centi	In crestere
Finlanda	6-36 centi	4 centi	In descrestere
Republica Ceha	7 centi		In descrestere
Franta		15 centi	Stabil
Marea Britania	6 centi		In crestere
Ungaria	6 centi		In crestere
Romania	3-7 centi		In crestere

Perspectivile sistemului cotei de lapte

- ▶ **Reforma PAC de dupa 2003** creaza cadrul in care se desfasoara activitatea **caracteristica fiind de reducere puternica a sprijinului** si realizarea unei orientari mai bune catre piata
- ▶ Sistemul de cota va lua sfarsit in anul 2015, perioada de tranzitie fiind flexibila, cu eliminarea crescanda a unor restrictii
 - Cresterea cotei
 - Reducerea supra-taxei
 - Solutii combinate, avansari, devansari.
 - Alte restrictii, in scopul reducerii valorii cotei spre 0

Cota de lapte a Romaniei (milioane tone)

Specificare	Livrari	Vanzari directe
Cota alocata Romaniei	1,093 (36 %)	1,964 (64 %)
Cota obtinuta in urma negocierii (reg. CE1186)	1,251 (41 %)	1,806 (59 %)
Continutul de grasime in urma negocierii (reg.CE nr.336/2007)	38,5 g/kg	-
Repartizarea cotei la finele primului an de cota 2007/2008	1,321 (43 %)	1,736 (57 %)

Etapele implementarii sistemului cotei de lapte in Romania

Drumul parcurs de Romania traseaza trei etape distincte:

- ▶ Etapa 1 – negocierea cotei – 2005
- ▶ Etapa 2 – implementarea cotei de lapte 2006 – martie 2007 (Bazata pe nivelul livrarilor din 2005/2006 si a investitiilor noi sau extinderilor finalizate pana la 31 martie 2007)
- ▶ Etapa 3 – administrarea primului an de cota 1 aprilie 2007 - 31 martie 2008

Administrarea cotei – primul an de cota (1 aprilie 2007-31 martie 2008)

Administrarea cotei consta in gestionarea corespunzatoare a productiei de lapte comercializata pe piata de producatori si perceperea de taxe in cazul depasirii la nivel national a cantitatilor de cota alocate.

Pentru ca producatorul sa poata comercializa pe piata laptele in cea mai avantajoasa forma are dreptul la facilitati:

- ▶ **schimbarea cumparatorului**
- ▶ **conversia permanenta si temporara**
- ▶ **vanzarea cotei**
- ▶ **inchirierea cotei**
- ▶ **mostenirea cotei**

Pe parcursul unui an de cota producatorul poate apela o data sau de mai multe ori la drepturile sale.

Sistemul cotei este un sistem complex asemanator unui organism viu care se gestioneaza greu necesitand o capacitate administrativa mare si un sistem informatic pe masura

Gestionarea tranzactiilor in cadrul sistemului cotei de lapte

REGIUNI	Schim. cumparatorului	conversii	Transferuri inchirieri	Mosteniri	Total proceduri	%
IASI	21560	20202	3287	161	45210	34
CONSTANTA	2468	2943	1213	13	6637	5
BUCURESTI	2891	4910	4634	15	12450	9
CRAIOVA	553	1457	589	7	2606	2
TIMISOARA	926	1730	748	22	3426	2
CLUJ	10337	10201	5404	399	26341	20
BRASOV	15994	16287	4915	203	37399	28
TOTAL	54729	57730	20790	820	134069	100

Situatia comparativa a livrarilor pe nivele productive

LAPTE LIVRARITOTAL	Alocare cota			Dupa un an de cota		
	Numar producatori	%	%din cantitate lapte	Numar producatori	%	%din cantitate lapte
1. sub 20.000	245557	98.33	67.88	276419	97.85	61.25
2. intre 20.001 - 50.000	2821	1.13	4.27	3315	1.17	5.29
3. peste 50.000	1851	0.64	27.85	2351	0.98	33.46
TOTAL	250229	100.00	100.00	282.085	100	100

1. Producatorii din prima grupa vor renunta in timp la livrare si vor trece in sfera vanzarilor directe (70%) in conditia in care nu se vor dezvolta
2. Grupa a doua reprezinta producatorii cu potential de dezvoltare a exploatatilor atat din punct de vedere al efectivelor cat si al performantelor pe cap de vaca, acestia vor absorbi importante cantitati de lapte disponibile de la prima grupa
3. Reprezinta producatorii care isi vor dezvolta in special performantele productive in conditiile unei eficiente economice sporite.

Situatia comparativa a vanzarilor directe pe nivele productive

LAPTE VANZARI DIRECTE TOTAL	Alocare cota			Dupa un an de cota		
	Numar producatori	%	%din cantitate lapte	Numar producatori	%	%din cantitate lapte
1. sub 3.000	448659	72.20	40.60	405349	71.41	49.80
2. intre 3.001 - 5000	114778	18.47	26.07	114558	20.19	20.02
3. peste 5000	57956	9.33	33.33	47710	8.40	30.18
TOTAL	621393	100.00	100.00	567617	100.00	100.00

- Producatorii sub 3000 kg vor renunta (estimam 50%) la cota de lapte trecand la consumul exclusiv in gospodarie cantitatile de lapte crud
- Grupa a doua reprezinta producatorii care vand in principal lapte crud, cantitatile de lapte fiind reduse pentru a se realiza procesarea
- O parte din producatorii cu peste 5000 kg vor realiza procesari primare si vor valorifica produsele din lapte pe piata in functie de cerere, sau vor realiza conversia catre livrari

Distributia cotei de livrari si vanzari directe pe regiuni, dupa un an de cota

LAPTE LIVRARITOTAL	LIVRARI			VANZARI DIRECTE		
	Numar producatori	%	%din cantitate lapte	Numar producatori	%	%din cantitate lapte
Iasi	97.293	34.52	20.43	135611	23.85	19.26
Constanta	20.757	7.36	10.12	54172	9.55	10.46
Bucuresti	22.822	8.09	10.93	100214	17.69	15.41
Craiova	5140	1.82	1.38	90085	15.87	14.66
Timisoara	8745	3.11	6.62	42470	7.48	10.32
Cluj	64.425	22.84	20.75	88472	15.59	17.22
Brasov	62.903	22.26	29.77	56593	9.97	12.67
TOTAL	282.085	100.00	100.00	567617	100.00	100.00

Situatia solicitarilor de cota pentru anul 2007-2008

Nr. crt	Regiunea	Număr cereri extinderi	Cotă de lapte solicitata (tone)	Numar cereri pt. investitii noi	Cotă de lapte solicitata (tone)	Total cotă de lapte (tone)
1	IAȘI	59	1.907	50	5.583	7.490
2	CONSTANȚA	143	10.321	22	1.143	11.464
3	BUCUREȘTI	107	22.580	34	1.533	24.113
4	CRAIOVA	7	4.458	5	2.898	7.356
5	TIMIȘOARA	179	14.962	7	386	15.348
6	CLUJ	56	3.186	13	928	4.114
7	BRAȘOV	474	20.785	149	8.538	29.323
	TOTAL	1025	78.199	280	21.009	99.208

Administrarea cotei de lapte - contestatii

REGIUNEA	ADMIS	RESPINS	TOTAL
01 IASI	139	309	448
02 CONSTANTA	132	1	133
03 BUCURESTI	547	27	574
04 CRAIOVA	232	4	236
05 TIMISOARA	170	15	185
06 CLUJ	666	133	799
07 BRASOV	665	62	727
TOTAL	2551	551	3102

IMPORTANT

pentru perioada imediat urmatoare:

- ▶ *La aceasta data* DACL transmite formularele de declaratii anuale catre producatorii cu vanzari directe pentru raportarea productiei vandute pe piata.
- ▶ Termenul limita de primire a declaratiilor anuale de la producatori este **14 mai 2008**. In situatia in care producatorii nu vor trimite declaratiile anuale, acestia vor fi notificati ,ulterior cota va fi retinuta la rezerva nationala.
- ▶ Cumparatorii de lapte vor primi datele privind situatia finala privind cotele individuale de referinta ale fiecarui producator arondat in vederea intocmirii raportului anual
- ▶ Cumparatorii vor primi o aplicatie pentru modul de calcul in situatia anului bisect
- ▶ Termenul limita de primire a raportului anual de la cumparatori este **14 mai 2008**. . In situatia in care cumparatorii nu vor trimite raportul anual, se vor lua masurile legale prevazute de legislatia in vigoare.

Concluzii - Situatia actuala in Romania

- Numarul mare de vaci pe care le detine Romania (peste 1.700.000 capete) a determinat o solicitare de cota peste cantitatea alocata de UE, revenind o medie de 1700 kg cota pe cap de vaca;
- Numarul foarte mare de producatori de lapte, atat cu cota de livrari cat si cu cota de vanzari directe;
- Numarul mare de cumparatori de lapte (peste 430);
- Marimea exploatarei foarte mica (cea mai mica medie pe exploatare);
- Dispersia mare si accesibilitatea dificila a exploatatilor;
- Media varstei producatorilor de lapte inaintata;
- Mentalitatea rigida a producatorilor;
- Productia de lapte, in mare parte nu corespunde standardelor de calitate impuse de catre Uniunea Europeana;
- Analiza laptelui crud pentru plata se face de regula in laboratorul cumparatorului de lapte fara posibilitatea de control a fermierului.

Concluzii – Obiective in restructurarea sectorului pana in 2015

- Principalele obiective urmarite in scopul realizarii unei restructurari rapide a sectorului laptelui sunt:
 - Scaderea numarului vacilor de lapte la un efectiv de aproximativ 700.000 capete, marime ce asigura fara probleme productia de lapte marfa la nivelul cotei repartiza
 - Cresterea marimii medii a fermelor;
 - Scaderea numarului de ferme cu 60 %
 - Preturi interne crescute pentru fermieri ;
 - Imbunatatirea parametrilor de calitatea laptelui la nivelul standardelor UE
 - Reducerea semnificativa a cheltuielilor pentru realizarea unui kg. de lapte crud;
 - Reducerea autoconsumului de lapte și a consumului pentru hrana animalelor și creșterea cantității de lapte disponibile pentru comercializare;
 - Stimularea tranzacțiilor de cotă de lapte între crescători prin reducerea procentului de reținere la rezerva națională, de la 30 %, spre un procent mai mic, care va fi negociat în cadrul grupurilor de lucru mixte.
 - Dezvoltarea echilibrata a creșterii vacilor de lapte în toate regiunile țării prin limitarea tranzacției de cotă în cadrul aceleași regiuni.

